

BTMN gyermekek az Országos kompetenciamérésen

Dr. Hegedűs Roland, hegedusroland1989@gmail.com
Debreceni Egyetem, Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kar

Szakirodalmi áttekintés:

Mesterházi Zsuzsa és Szekeres Ágota (2019):

Tanulási elmaradás/gyengeség használata

A tanköteles népesség 10%-át teszik ki a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség gyerekek (BTMN)

Bíró és munkatársai (2020):

Sokszor a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség és tanulási zavar fogalmát összekeverik

A BTMN háttérben álló okok leírása

Lányiné Engelmayer Ágnes (2006):

A BTMN enyhébb kategória, mint a sajátos nevelési igény (SNI)

Szabó és munkatársai (2018):

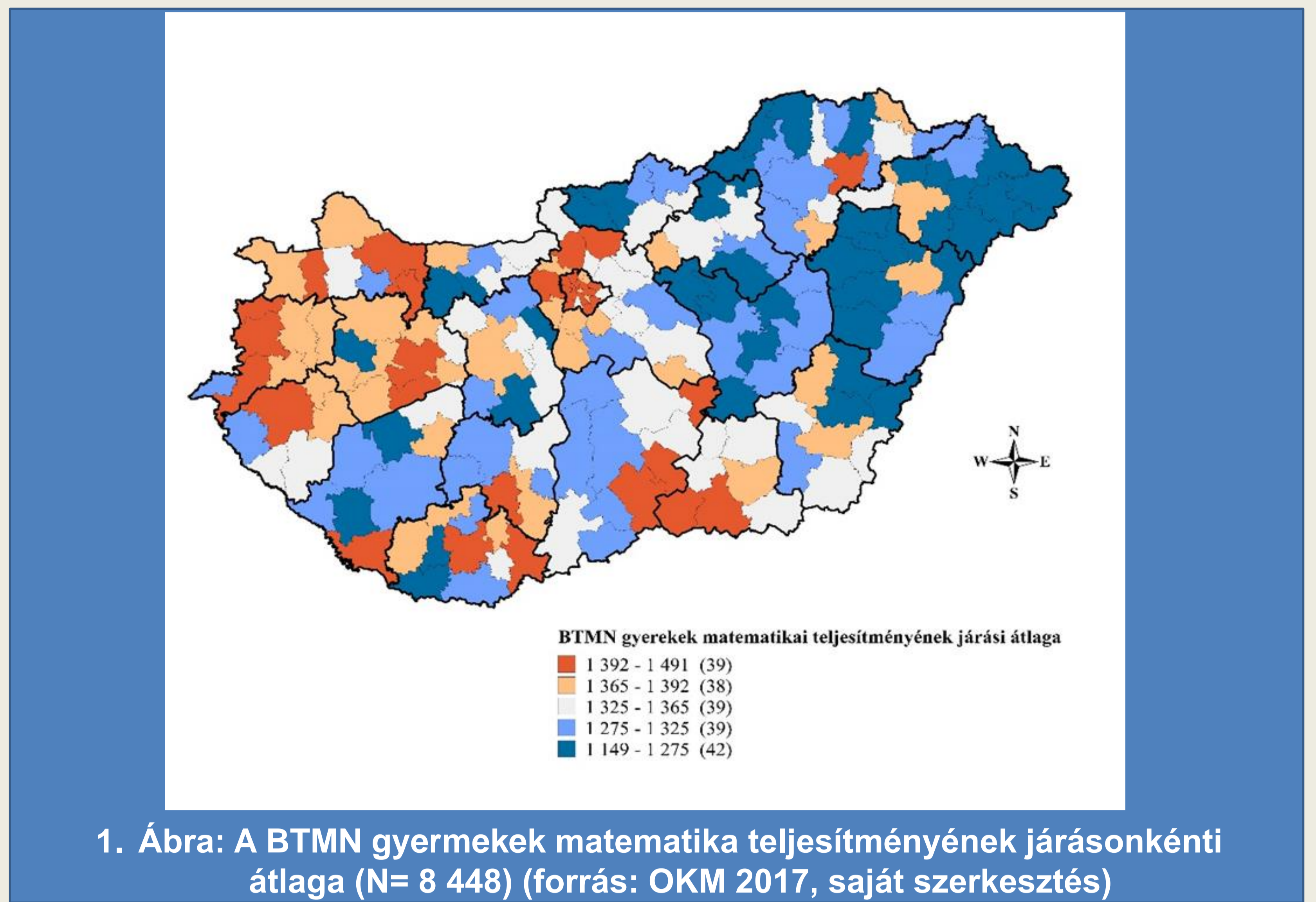
Országos kompetenciamérés (OKM) adatainak elemzése átfogóan, területei szempont alapján régiós bontásban, egyes oktatási szinteket külön elemezve

Hegedűs Roland (2020):

Tanulók vizsgálata az Országos kompetenciamérésben az intézményi, területi jellemzők és hátrányos helyzet figyelembevételével

Torda (2006):

A tanulási nehézség jellegzetességei hasonlóak a tanulási zavarhoz, csak enyhébben jelennek meg

Hipotézisek:

- A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő gyermekek járásonkénti matematika eredménye összefüggést mutat a gazdasági fejlettséggel.
- Az egyes tanulási nehézségi kategóriák eltérően befolyásolják a matematikai kompetencia eredményét.
- Fenntartónként különbség van a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő gyermekek teljesítménye között.
- A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő gyermekek között a fiúk jobban teljesítenek a matematikai kompetenciamérésen.

Kutatás bemutatása:

2017. évi Országos kompetenciamérés 6. osztályos tanuló adatbázisának SPSS programmal való elemzése

Összes tanuló: 91 599 fő

Tanulási zavarral küzdő tanuló: 9 291 (10,1%)

Az elemzést megelőzően kialakítottuk a BTMN változót és a fenntartói változót.

Azt vizsgáltuk, hogy a BTMN csoporton belül milyen eltérések vannak az egyes típusok kompetenciaeredményeiben.

MapInfo programmal ábráztuk a BTMN gyermekek matematika eredményét járásonként, ahol törekedtünk arra, hogy az egyes kategóriákba hasonló számú járás essen.

Matematika eredmények területi különbsége tanulási nehézséggel küzdő tanulóknál (1. ábra):

- Nagy különbségek vannak az országon belül tanulási teljesítményekben a BTMN esetében
- A jobb gazdasági mutatókkal rendelkező térségekben magasabb a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő gyermekek matematika eredménye
- A megyeszékhelyen élő BTMN tanulók jobb eredményeket érnek el a kompetenciamérésen

A BTMN csoporton belüli összehasonlítás vizsgálata (1. táblázat):

- Azok a gyermekek, akik olvasási nehézséggel, valamint matematika nehézséggel küzdenek alacsonyabban teljesítenek mint a BTMN kategóriába tartozó más nehézséggel küzdők
- A matematika eredményekre evidenciálisan a számolási nehézség van hatással, de megjelenik az olvasási nehézség is

Matematika	Jellemző	N	Nem jellemző	N	Sign.
Beilleszkedési nehézség	1348	999	1348	7449	0,836
Magatartási nehézség	1345	805	1350	7643	0,423
Írási nehézség	1349	6366	1349	2082	0,901
Olvasási nehézség	1341	6004	1370	2444	0,000
Számolási nehézség	1302	4550	1405	3898	0,000

1. Táblázat: A BTMN gyermekek matematika teljesítményének bemutatása a kategórián belül (forrás: OKM 2017, saját szerkesztés)

A BTMN tanulók matematika teljesítménye fenntartónként (2. táblázat):

- Az egyéb fenntartású intézményekben kevés BTMN tanuló van, a beilleszkedési és magatartási nehézség esetén itt teljesítenek a legjobban a tanulók
- Az írási nehézségnél egyértelműen az egyházi intézmény tanulói teljesítenek jobban, valamint a számolási nehézség fennállásánál is
- Az olvasási nehézség esetében az állami és egyházi intézmények matematika eredményei megegyeznek
- A csoportokon belül szignifikáns eltérések tapasztalhatók

Matematika	Fenntartó	Jellemző	N	Nem jellemző	N	Sign.
Beilleszkedési nehézség	Állami	1351	867	1348	6379	0,000
	Egyházi	1325	126	1361	959	
	Egyéb	1386	6	1308	111	
Magatartási nehézség	Állami	1348	692	1349	6554	0,000
	Egyházi	1319	107	1361	978	
	Egyéb	1409	6	1307	111	
Írási nehézség	Állami	1348	5472	1351	1774	0,000
	Egyházi	1362	817	1341	268	
	Egyéb	1320	77	1298	40	
Olvasási nehézség	Állami	1341	5203	1367	2043	0,000
	Egyházi	1341	721	1387	364	
	Egyéb	1300	80	1337	37	
Számolási nehézség	Állami	1301	3909	1405	3337	0,000
	Egyházi	1310	576	1410	509	
	Egyéb	1258	65	1380	52	

2. Táblázat: A BTMN tanulók matematika teljesítménye a fenntartók alapján (forrás: OKM 2017, saját szerkesztés)

Matematika teljesítmény, BTMN és a nem összefüggése (3. táblázat):

- A táblázatból látható, hogy a fiúk minden esetben jobban teljesítenek a lányoknál
- A számolási nehézség mutatta a legnagyobb különbséget a jellemző és nem jellemző csoport között, itt közel 100 pontos különbséget láthatunk
- A beilleszkedési nehézséggel küzdő és nem küzdő, a magatartási nehézséggel küzdő és nem küzdő, valamint az írási nehézséggel küzdő és nem küzdő csoport között nem volt szignifikáns különbség
- A számolási nehézségnél a legkisebb a különbség a lányok és a fiúk között

Matematika	Nem	Jellemző	N	Nem jellemző	N	Sign.
Beilleszkedési nehézség	Lány	1324	358	1336	3162	0,839
	Fiú	1362	641	1359	4287	
Magatartási nehézség	Lány	1313	218	1336	3302	0,423
	Fiú	1357	587	1360	4341	
Írási nehézség	lány	1336	2449	1331	1071	0,901
	fiú	1358	3917	1368	1011	
Olvasási nehézség	lány	1331	2522	1343	998	0,000
	fiú	1348	3482	1389	1446	
Számolási nehézség	lány	1299	2277	1400	1243	0,000
	fiú	1304	2273	1407	2655	

3. Táblázat: A BTMN gyermekek matematika teljesítménye a nem alapján (forrás: OKM 2017, saját szerkesztés)

Összefoglalás:

- A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő gyermekek járásonkénti matematika eredménye összefüggést mutat a gazdasági fejlettséggel. - **igazolódott**
- Az egyes tanulási nehézségi kategóriák eltérően befolyásolják a matematikai kompetencia eredményét. - **igazolódott**
- Fenntartónként különbség van a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő gyermekek teljesítménye között. - **igazolódott**
- A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő gyermekek között a fiúk jobban teljesítenek a matematikai kompetenciamérésen. - **igazolódott**

Hivatkozott irodalom:

Bíró E. (szerk.) (2020): Szakmai ajánlás a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermekek, tanulókat az óvodai és iskolai nevelésük-oktatásuk során megillető különleges bánásmóddhoz; a fejlesztő pedagógiai ellátás gyógypedagógiai tartalmaira; a pedagógiai segítség céljaira, feladataira és módszereire; valamint a BTMN tanulói jogokhoz kapcsolódó joghasználatra. ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Budapest.

Hegedűs, R. (2020). Kompetenciák - Hátrányok - Térségek. Avagy honnan, s hogyan jutnak el a hátrányos helyzetűek a felsőoktatásba? Debreceni Egyetemi Kiadó.

Lányiné Engelmayer Á. (2006): A (gyógy)pedagógiai vizsgálat fő elvei, gyakorlati kérdései és illeszkedése a komplex diagnosztikus folyamatba. In: Zsoldos Márta (szerk.): (Gyógy)pedagógiai diagnosztika és tanácsadás. Oktatási Minisztérium, Budapest. 1-17.

Mesterházi Zs. és Szekeres Á. (2019): A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. ELTE BGGYK, Budapest.

Szabó L. D., Szepesi I., Takácsné Kárász J. és Vadász Cs. (2018): Országos kompetenciamérés 2017. Oktatási Hivatal, Budapest.

Torda Á. (2006): Olvasás – írás, Erősségek-nehézségek, zavarok feltárása és a fejlesztés. In: Zsoldos M. (szerk.): (Gyógy)pedagógiai diagnosztika és tanácsadás. Oktatási Minisztérium, Budapest. 130-147.